

“Naše majke čitaju nam bajke”

Gordana Bakotić
Prof. razredne nastave
JU OŠ “Miladije”, Tuzla

Moja praksa...

Od 1991. godine radim kao učiteljica. Cilj u radu mi je učiniti nastavu zanimljivom, motivisati svoje učenike i od djece izvući najviše što mogu, te uspostaviti saradnju sa roditeljima. Praksa koja je opisana u nastavku se zove „Naše majke čitaju nam bajke“. Zašto ovaj naziv? U I razredu, kako bih se povezala s roditeljima, uspostavila partnerski odnos zasnovan na povjerenju, a time doprinijela i razvoju čitalačke pismenosti učenika/ca, pozvala sam sve roditelje da dođu u školu i učenicima/ama čitaju bajke. Međutim, na moj poziv se nije odazvao nijedan otac. Došle su samo majke i tako je nastao naziv „Naše majke čitaju nam bajke“. Majke su čitale bajke, odnosno, omiljenu bajku svog djeteta. Međutim, neke roditeljke nisu znale koja je omiljena bajka njihovog djeteta. Nekoliko majki je tada naučilo koja je to bajka, dok su neke birale bilo koju priču. Mnoge su učlanile svoju djecu u Narodnu biblioteku. Bilo je par majki koje nisu znale šta odabrati za čitanje, ali su bile voljne saradivati. Brzo smo rješavale takve dileme.

Praksa je trajala cijelu školsku godinu. Dodatno, početkom drugog polugodišta, svaki dan sam pozivala po jednog roditelja da dođe u školu kako bih s njima podijelila informacije o školskom uspjehu njihovog djeteta. Taj dodatni napor rezultirao je povećanim interesom i odazivom roditelja na sedmične susrete čitanja. Majke su dolazile svake srijede na jutarnji sastanak učenika/ca i čitale priče i bajke po svom izboru. Sve majke su, osim tri koje nisu mogle zbog posla, došle i čitale učenicima/ama. Dobijale su velike aplauze od djece i osjetile njihovo oduševljenje, te radnu atmosferu i strukturu na nastavi. Podrška kroz ovu praksu je bila usmjerena na učenike/ce socio-ekonomski marginaliziranih porodica. Ponosna sam na postignuti uspjeh u radu s tim učenicima/ama. Ova praksa je imala pozitivan utjecaj na učenike/ce i roditelje i rezultirala je unaprjeđenjem saradnje između škole i porodice.

Praksu sam provela zato što...

Dobila sam prvačice, brojao razred, s više učenika/ca s teškoćama i preprekama u učenju i učešću u nastavnom procesu. Razred su pohađala 3 učenika/ce koji/e su prerasli/e uzrast učenika/ca prvog razreda, te su sredinom oktobra prešli u program OPNO odjeljenja. Jedan učenik je manifestovao izazovno ponašanje, uključujući fizički kontakt sa drugom djecom, što je uzrokovalo nelagodu kod roditelja ostale djece. Zbog toga sam morala nešto poduzeti. Nužda me natjerala da se pokrenem i nešto učinim. Također, nisam bila zadovoljna trenutnim stanjem u kojem prosvjetni radnici nemaju ugled u društvu, gdje svako može napadati nastavnika kako želi, a mi trebamo trpjeti. Odlučila sam biti proaktivna i pokušati promijeniti barem nešto u svom razredu.

Imala sam još jednog dječaka koji je imao govorno-jezičke teškoće i koji je imao teškoće sa orijentacijom u prostoru. Njegova majka je rado došla. Roditelji su bili voljni učestvovati i to je puno vrijedilo. Posebno mi je bilo drago što su dolazili u školu roditeljke učenika/ca sa teškoćama u učenju. Glavni cilj je bio osnažiti djecu i motivisati ih za čitanje, a saradnja sa roditeljima se spontano razvila.

Veza prakse sa nastavnim planom i programom

U prvom razredu organizujemo jutarnje sastanke. Ti susreti su prilika da pozovem goste u učionicu. Svake srijede sam pozivala po jednu roditeljku da dođe i čita učenicima/ama. Čitanje majki je bilo motivirajuće učenicima/ama za rad u nastavku tog dana. Djeca u prvom razredu su ranjiva, nenavikla na školske obaveze i pravila, naročito u prvom polugodištu. Posjete majki su djeci olakšale privikavanje na školu i motivisale ih na čitanje.

Benefit ili dodatni teret u radu

Teško je reći da je bio teret. Sigurno je bilo više aktivnosti, veći obim posla i kontakata s roditeljima, ali iz dana u dan stvarala se ljepša atmosfera u razredu i jednostavno to ne mogu nazvati teretom. To nije toliko veliki posao i sve aktivnosti sam integrisala u svakodnevni rad.

Promjene kod djece i roditelja

Svaka nova generacija učenika/ca je drugačija. Vremenom sam shvatila šta mogu očekivati, pa sam postala opuštenija. To mi omogućava da budem kreativnija. Sredina u kojoj se moja škola nalazi, kao i svaka druga, ima i porodica nižeg socio-ekonomskog statusa. Jedna roditeljka je, uprkos statusu porodice, bila voljna da čita, ali nije imala nijednu knjigu kod kuće. Pronašla sam slikovnicu koja mi je došla pod ruku, a koju sam kao dijete od 7 godina dobila u paketiću od Djeda Mraza. Dobro je poslužila. Te davne 1975. godine moja učiteljica je pozvala roditelje da organizuju pripremu i podjelu paketića za Dan dječije radosti. Moja mama je bila Djeda Mraz. Ja sam to znala, ali druga djeca je nisu prepoznala. Bila sam presretna i ponosna na svoju majku. Nezaboravno iskustvo! Takve emocije sam prepoznala i kod svojih učenika.

Posebno mi je bilo drago što je ta gospođa došla i čitala bajku. Njena kćerka je bljesnula, stavila je osmijeh na lice i ne skida ga nikako. To je potaknulo učenicu da radi više i stekne osjećaj sigurnosti u sebe. Kada djeca postanu sigurnija, odmah su aktivnija. Nakon svake posjete, pisala sam objavu na fb stranici škole, uz koju sam objavljivala i fotografije sa jutarnjeg sastanka. Svaka majka se slikala i sa svojim djetetom. Na taj način dijete postaje zadovoljnije i važnije u svojim očima, a o svemu je informisana i lokalna zajednica.

U cijelom odjeljenju nemam nijedno dijete koje ne radi zadaću. Promjene u učionici su uticale na moj lični život. Pozitivni ishodi u učionici su učinile mene opuštenijom u svakodnevnicima.

Izazovi

Izazova je bilo dosta, naročito kod gostovanja roditeljki iz socio-deprimiranih porodica. Trebalo je čekati i po tri sedmice da se realizuje dogovoreno čitanje bajke. Najviše vremena je potrošeno tokom povezivanja s roditeljima i njihovom realizacijom prakse koju smo dogovorili. Roditelji su ponekad otkazivali ili se nijedan ne prijavi. Shodno tome, naglašavam važnost individualnih razgovora s roditeljima, gdje smo radili na prevazilaženju njihovih nesigurnosti i gdje sam ih poticala da učestvuju. Na primjer, jedna majka je izrazila je želju da čita, ali je oklijevala jer ima „romski naglasak“. Radile smo zajedno na pripremi za čitanje i uvježbavali tih nekoliko riječi koje su bile izazovne. Nakon toga, gostovanje je bilo vrlo uspješno. Iako čitanje nije bilo savršeno, djeca su razumjela priču, a majka je iskazala veliko zadovoljstvo, zahvalnost i sreću što je mogla dati svoj doprinos. Može se reći da je uspjeh i zadovoljstvo svih uključenih u projekat bio veći što su izazovi i priprema za čitanje bili teži.

Preporuke za kolege/ice

Preporučila bih kolegicama i kolegama da nastoje uključiti roditelje u rad i razred. Ne mora biti ista praksa, ali može nešto što odgovara njihovim uvjetima i okolini. Bitno je uspostaviti vezu s roditeljima i predstaviti im svoj rad u razredu. Na primjer, kada se desila situacija da je jedan učenik imao fizički kontakt sa drugim, roditelji su mislili da je pojava nasilja svakodnevna pojava u razredu. Paničili su, bili su u strahu i dovodili su u pitanje moj rad sa učenicima/ama. Međutim, kada su vidjeli strukturu i atmosferu na času, shvatili su da se radilo o incidentu. Ovo je važno za razumijevanje života u školi i izgradnju povjerenja na relaciji roditelj – škola, što u krajnjem slučaju, doprinosi uspjehu učenika/ca.

Smatram da uvođenje roditelja u razred pruža priliku za izražavanje uzajamnog razumijevanja. Osim toga, ostvaruje se bolja i kvalitetnija saradnja. Sada mogu potvrditi, na početku drugog razreda, saradnja s roditeljima u mom odjeljenju je kao da smo zajedno pet godina.